

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta architektury

Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0058/2012 Akademický rok: 2012/13
Ústav: Ústav navrhování V.
Student(ka): **Bc. Nikoleta Oršulová**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Karel Havliš**
Konzultanti diplomové práce:

Název diplomové práce:

Nábřeží Dunaje v Bratislavě

Zadání diplomové práce:

Na základě teoretických východisek a závěrů z předchozí semestrální práce navrhnete reálnou strategii pro rozvoj a kultivaci nábřeží Dunaje v Bratislavě

Vypracujte urbanisticko-architektonickou studii vybraných částí nábřeží mezi Starým mostem a Mostem SNP. Hlavním motivem řešení budou návrhy nového prostorového uspořádání veřejných prostorů nábřeží a jejich kultivace.

Tvůrčí úsilí bude zaměřeno na volbu vhodných programů s městskými funkcemi ve prospěch kvality veřejných prostorů nábřeží.

Urbanisticko-architektonický návrh bude v konečné fázi obsahovat:

Analytickou část:

Schémata celoměstských vztahů – výkres širších vztahů stávající

Aktuální analýzy řešeného území s fotodokumentací a všeobecnými informacemi o místě

Teoretická východiska /rešerše příkladů, schémata, grafy, loga.../ se závěry pro zvolený prostorový koncept spolu s textovou částí Součástí analytické části elaborátu budou konceptní skici a vlastní referenční příklady.

Návrhovou část:

Výkres širších vztahů (stačí i schéma) - navrhovaný stav

Výkres - situace navrženého řešení v měřítku 1:1000 /1:500/ případně dílčí situace parteru

1:500 /1:200/

Standardní výkresy ortogonálních zobrazení půdorysů, pohledů a důležitých řezů v měřítku 1:200 /1:100/

Rozsah grafických prací:

Prostorové vyjádření návrhu (vybrané prostorové zobrazení architektonického řešení, perspektivy vybraných veřejných prostorů, zákresy do fotografií, 3D model), případně fotografie pracovního fyzického modelu

Schémata principu obsluhy území a dopravního řešení, případně řešení inženýrských sítí (doloženo schematickou koordinační situací)

Průvodní zpráva s popisem navrženého prostorového konceptu, urbanistického a architektonického řešení, důležitých údajů o aktualizovaném využití území, principu obsluhy a dopravního řešení, zásady řešení parteru a zeleně veřejných prostor.

Rozsah průvodní zprávy 10A4

Forma a způsob výsledného vypracování:

- komplexní soubor výkresů a textů (viz výše) svázaný v přehledné brožuře formátu A3
 - 1 plakát představující hlavní myšlenky návrhu (100x70 cm)
 - 1 archivní CD se všemi výstupy v originále použitého formátu a v tiskovém formátu PDF (rozlišení odpovídající výslednému tisku)
 - presentace DP ve formátu PowerPoint;
- (+ na základě domluvy s vedoucím DP lze v odůvodněných případech upřesnit jak formu zpracování, tak podrobnost práce.)

Seznam odborné literatury:

Michael Koch - (Inovative Ökologische Stadtentwicklung Konzepte für Städtebau, Verkehr.....)

Mohsen Mostafavi, Gareth Roberty – ECOLOGICAL URBANISM (Harvard University 2010)

ISBN 978-3-03778-189-0

MY GREEN CITY, Published by Gestalten, Berlin 2011,

ISBN 978-3-89955-334-5

Termín zadání diplomové práce: 18.2.2013

Termín odevzdání diplomové práce: 13.5.2013

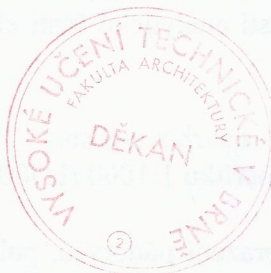
Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Nikoleta Oršulová
Student(ka)

doc. Ing. arch. Karel Havliš
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Karel Havliš
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 18.2.2013

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
Děkan

NÁBREŽIE DUNAJA V BRATISLAVE

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

ÚVOD

V minulosti bola väčšina miest založená práve na brehoch riek, kde bolo dostatok vody na každodenný život. V neskoršom období nábrežia slúžili ako promenády – páni s paličkami a dámy v rukavičkách sa po nich korzovali držiac sa pod pazuchy a zastavovali sa pri známých na pár slov. V slede udalosti sa však brehy riek nevyhli zastavaniu priemyselnými areálmi a dopravou, ktoré svojím spôsobom zablokovali kontakt verejnosti s riekou. Dnešným trendom je, že sa nábrežia opäť stávajú verejným priestorom, a tak ako námestia, majú svoju nedoceneniteľnú hodnotu pre atmosféru mesta. Nábrežia v mnohých svetových mestách sú obľúbenými rekreačnými zónami, ktoré navyše poskytujú aj priestor nie len na pohyb a oddych, ale i kultúrne podujatia, zábavu, bývanie a rôzne aktivity. Tak i Bratislava má príležitosť ukázať ďalšiu hodnotu a identitu mesta v skrytom potenciály nábrežia rieky Dunaj.

RIEŠENÉ ÚZEMIE

Nábrežie Dunaja Bratislave je v mojej diplomovej práci vnímané od širšieho kontextu až po detail. Z hľadiska štruktúry je práca rozdelená do 3 častí : Analýza, Urbanistická štúdia a Architektonická štúdia. V prvej Analytickej časti sú úvodné všeobecné informácie o nábreží, rieke Dunaj, Bratislave až po vyznačenie a analýzy záujmového územia, ktoré je súhrnom 3 vybraných riešených území a najbližšieho nadväzujúceho okolia. Druhá časť Urbanistická štúdia sa zaoberá riešenými územiaми (U1, U2 a U3), ktoré sú analyticky spracované s víziami a ideovým konceptom ďalšieho možného rozvoja. Tretia časť Architektonická štúdia má za cieľ zvýšenie atraktivity Tyršovho nábrežia, rieši konkrétnu stavbu Kreatívneho podnikateľského inkubátora. Tyršovo nábrežie leží na pravej strane rieky Dunaj v mestskej časti Petržalka. Stavebná parcela sa nachádza medzi Starým mostom a Divadlom Aréna, v súčasnosti prevažne využívaná ako parkovisko.

URBANISTICKÁ ŠTÚDIA

Územie medzi Starým mostom a Novým mostom (Most SNP) nachádzajúce sa v našom záujmovom území sme rozdelili do troch riešených častí, ktoré sme pomenovali U1, U2 a U3.

ÚZEMIE 1

U1 predstavuje prvé riešené územie ohraničené z východu Mostom SNP a zo západnej strany Slovenským národným múzeom. V návrhu sme sa zamerali na riešenie reprezentačného námestia Ľudovíta Štúra, námestím pred múzeom a dopravnou situáciou, ktorá degraduje toto verejné priestranstvo pred významnými budovami. Dôležitým aspektom v ideovom koncepte bolo prepojenie historického centra s nábrežím, keďže je to jeden z uzlov prístupu z centra na nábrežie, navyše priamo napojené na Hviezdoslavovo námestie. Námestie Ľ. Štúra má významnú historickú minulosť, ako miesto pripomínajúce korunovácie, tradičnú nábrežnú promenádu, trasu Viedenskej električky a dopravy po rieke Dunaj budovou Propeleru a Osobného prístavu. Hlavnou myšlienkou ideového konceptu je obnovenie ducha a identity miesta prostredníctvom korunovačného pahorku, presunutím cestnej dopravy do tunelu a tak vzniku verejného priestoru, podpory električkovej a lodnej dopravy ako mestotvorného prvku.

ÚZEMIE 2

Druhé územie U2 je pokračovaním riešených plôch smerom na východ. Začína Slovenským národným múzeom a pokračuje ďalej na východ až po koniec mestskej časti Eurovea. V Južnej časti sa zaoberáme aj problematikou Starého mosta, predovšetkým jeho dopravnej funkcie a napojenie na existujúcu mestskú komunikačnú sieť. V návrhu vychádzame z posledných schválených projektov na rekonštrukciu mostu so zachovaním pôvodného architektonického výrazu. Most bude slúžiť chodcom, cyklistom a elektrickým dráham v oboch smeroch. Súčasné Šafárikovo námestie, dopravne komplikovaná križovatka s množstvom vjazdov a výjazdov, bolo v pôvodnej variante nahradené priestorovo jednoduchším - kruhovým objazdom. Avšak v priebehu spracovania bola uverejnená projektová dokumentácia obnovy Starého mosta, ktorá by mala byť v nasledujúcom období realizovaná (v súčasnosti vypísaný tender na zhotoviteľa). V návrhu preto počítame s novou skutočnosťou a to realizáciou obnovy Starého mosta a upravenou križovatkou na Šafárikovom námestí. Cez obnovený Starý most je navrhovaná nová obojsmerná trasa električky spájajúca historické centrum Bratislavy s protíahlou nábrežnou časťou Dunaja - s Petržalkou. Most bude ďalej určený pre cyklistov a peších. V návrhu sú zachovávané oba Mýtne domčeky, severný slúži ako múzeum a južný ako reštaurácia. Záujemcovia tu nájdu faktografické informácie o Bratislave. Hlavným konceptom je priestorové a dopravné zjednodušenie križovatky v spojitosti s navádzajúcim pásom zelene smerujúcim z centra mesta na nábrežie. Univerzite Komenského, inštitúcií s vysokou intenzitou pohybu ľudí, ktorej chýba rozptylový predpriestor, napomáha rozšírenie verejného priestoru k zvýšeniu atraktivity. Študenti vychádzajúci z univerzity majú možnosť pokračovať v páske zelene, ktorý ich

navádza k nábrežiu alebo si môžu zájsť do kaviarničky Umelka či počkať si na električku pri Kačacej fontáne. Pás zelene poblíž univerzity je špecifikovaný ako študentský park, v ktorom sa nachádza meetingpoint, odpočinkový mestský mobiliár,... a pokračuje v nábrežnej časti, kde sú sústredené ďalšie možnosti pre voľný čas. Pokračuje 2 úrovňová promenáda pre peších, cyklistov, psičkárov, mamičky s deťmi,

študentov, dôchodcov, turistov, ... až smerom k Eurovey. Pre ucelenie urbanistického konceptu sme navrhli blokovú dostavbu v chýbajúcich častiach.

ÚZEMIE 3

U3 je územie smerom na juh od územia U2. Plochy U2 sú nezastavané, sčasti určené pre rozliv Dunaja v čase záplav, preto sú neudržiavané a nenavštevované. Svojím návrhom im dávame nové funkcie a rozširujeme škálu ich využitia, aby sa stali atraktívnym protipólom lákajúci k voľno časovým aktivitám ako mestské historické centrum. Lokalita je určená predovšetkým pre oddych, relax, športové a zábavné vyžitie.

Na tomto území sme v časti T - COM pláže navrhli bazén pre rozšírenie ponuky služieb. Južne od T - COM pláže sa nachádza Minigolf v lesoparkovej úprave. Hneď vedľa sa nachádza stávajúci objekt Divadla Aréna s Vodnou vežou. Vodná veža bude nanovo sprístupnená verejnosti ako vyhliadková veža. V pôvodnej variante sme pre Divadlo Aréna nový exteriérový amfiteáter na vystúpenia pod holým nebom s krásnym pozadím - panorámou Bratislavy. Amfiteáter mimo predstavení mal slúžiť ako vyhliadkové posedenie, keďže odtiaľto sú tie najkrajšie pohľady na vedutu Bratislavy. Predpokladá sa návštevnosť z rad študentov poblíž z Univerzity Komenského či Strednej priemyselnej školy strojníckej alebo aj obyvateľov Petržalky, ktorý by ho mali cestou do centra mesta.

V novom návrhu sa o stálom exteriérovom amfiteátri neuvažuje, môže ho nahradiť mobilný typ. Plocha pred amfiteátrom a Divadlom Aréna je určená pre Lunapark, ktorý tu mal v minulosti svoje miesto. Ruské kolo, kolotoče, dráhy,... vytvárajú zaujímavý protipól k ľavobrežnej nábrežnej časti historického mesta v blízkosti Sadu Janka Kráľa s Lanovým centrom. Plocha je taktiež príležitostne využívaná na koncerty či festivaly.

ARCHITEKTONICKÁ ŠTÚDIA

KONCEPT

Hlavnou myšlienkou je hľadisko na vedutu Bratislavy. Hmota je v tvare oblúku terasovito odstupňovaná ako hľadisko. Oblúk zároveň lemuje uličnú čiaru, dotvára kompozíciu medzi Divadlom Aréna a Mýtnym domčekom. Na oblúkovú 3 podlažnú stavbu nadväzuje jednopodlažná prevažne pravouhlá časť parkoviska. Jeho strecha vytvára plato, ktoré slúži zároveň ako verejný priestor spájajúci Starý most s Tyršovým nábrežím. Parkovisko je otvorené, chránené perforovaným cortenovým plechom, ktorý v čase vysokej hladiny povodňovej vody nebráni jeho zatopeniu.

FUNKČNÁ NÁPLŇ

Funkčnou programovou náplňou stavby je Kreatívny podnikateľský inkubátor. Dopĺňa kultúrny komplex stavieb, ktoré rozširuje o nové možnosti využitia reflektujúce súčasné trendy tvorby. Zameriava sa na tvorivú činnosť nielen profesionálnych umelcov, ale i začínajúcich kreatívnych formou coworkingu, tiež i širokú verejnosť, ktorým ponúka kurzy, besedy, tvorivé dielne. Kreatívny podnikateľský inkubátor ponúka priestory začínajúcim tvorivým ľuďom k sebarealizácii, medziodborovej spolupráci, čerpaniu inšpirácii ... Medziodborová konfrontácia vytvára pre mladých umelcov nové výzvy, navyše podporuje kultúrny i ekonomický rozvoj. Tyršovo nábrežie má krásny výhľad na panorámu Bratislavy, čo podnieti a ocení množstvo tvorivých impulzov.

V blízkej spolupráci s Divadlom Aréna ponúka priestory pre Detskú univerzitu, ktorá pôsobí v divadle počas letných prázdnin, tiež môže poskytnúť ubytovanie pre externých umelcov.

Tyršovo nábrežie ma významnú polohu nielen z hľadiska zaujímavých výhľadov, ale i blízkej dostupovej vzdialenosti od historického centra a Petržalky. Domáci sa môžu cestou z práce zastaviť na zaujímavú prednášku, či workshop alebo deti prihlásiť na rôzne voľnočasové aktivity. Po kreatívne strávenom čase sa môžu občerstviť v reštaurácií.

DISPOZÍCIA

V 1.NP sa nachádza vstupné foyer s recepciou, administratívou, predajné sklady výtvarných materiálov, ateliéry, nahrávacie štúdiá, technické zázemie, práčovňa a zázemie reštaurácie. V 2.NP je sála, dielne, coworkingové pracovne, pracoviská rôznych umeleckých disciplín a v 3.NP sú mezonetové obytné ateliéry, veľká terasa a schodišťové priestory s východom na terasu ako spoločné priestory pre diskusie, prácu, oddych (meeting roomy).

Parkovisko má 100 parkovacích miest z toho 5 pre hendikepovaných. V zadnej časti sa nachádzajú retenčné nádrže na dažďovú vodu zachytávanú zo striech.

KONŠTRUKČNÝ SYSTÉM A MATERIÁLY

Hlavná stavba je oblúkového tvaru, doplnená pravouhlým parkoviskom. Oblúk je výhodný tvar z hľadiska statiky. Obojsmerný skeletový konštrukčný systém s krížom armovanými doskami, v oblej časti po obvode stužujúce rebro. Oblúková stavba je rozdelená na 3 dilatačné celky, v každom je schodištvové jadro s evakuačným výťahom. V spodnom podlaží stužujúce steny tvaru L dopĺňajú stuženie voči povodňovej vlně. Zložité geologické pomery v inundačnom území predurčujú zakladanie na pilótoch v hĺbke 10 metrov. Konštrukcia je ŽB, 3.NP s drevenou stropnou konštrukciou s viditeľnými drevenými prvkami.

Z materiálov sú zastúpené železobetón na konštrukčné časti, stavba je omietnutá bielou omietkou so sivým nádychom. Konštrukcia obohatená o drevené prvky v exteriéry i interiéry. Okenné otvory s dreveným rámom. Na zábradlie sú použité drevené laty, u niektorých sklo. Strecha je zatravnená. Pred krytým parkoviskom je terén spevnený zatravnovacími tvárniciami (spevnený povrch a zároveň prepúšťa vodu) pre príležitostné parkovanie autobusov. Parkovisko pre osobné autá je kryté perforovaným cortenovým plechom, ktorý môže byť rôzne výtvarne stvárnený.